

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 4 **2026**

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 4 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 4, HOMEP 4

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 4, ISSUE 4

TOHKENT-2026

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «МА'МUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№4 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-4>

Бош мухаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош мухаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudonazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением № 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

IQTISOD

1. **Odilbekova Xonimjon Jahongir qizi. Rudenko Inna Yurevna.**
QATTIQ MAISHIY CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH:
XORIJIY TAJRIBA VA O‘ZBEKISTON UCHUN ISTIQBOLLAR.....8
2. **S.M.Raximova. V. M. Baxtiyarova.**
RAQAMLI TRANSFORMATSIYALASHUV JARAYONIDA TIBBIY XIZMATLAR
KO‘RSATISHNI MOLIALASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....13
3. **S. Allayarov.**
MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA STARTAP LOYIHALARDAN
FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI.....16
4. **Matyoqubov Arslonbek G'ayrat o'g'li.**
EKSPORT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING MINTAQA
RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA’SIRI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....20
5. **Matkarimov Feruz Bekturdiyevich.**
MINTAQA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARINING GLOBAL BOZORDA
RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI.....27
6. **Yulduz Yaqubova Raimovna.**
OZIQ-OVQAT SANOATIDA TEXNIKA TARAQQIYOTI, INNOVATSION
TRANSFORMATSIYA VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....33
7. **Masharipova Xosiyat Matrasulovna. Xalbayeva Maftuna.**
XORAZM VILOYATI IQTISODIYOTIDA EKOLOGIK OMILLAR VA BARQAROR
HUDUDIY RIVOJLANISH MASALALARI.....38
8. **Sattarova Dilfuza Dilshodbekova.**
O‘ZBEKISTONDA ISLOM MOLIIYASI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA HUQUQIY
ASOSLARINING YARATILISHI.....43
9. **Ismailova Gulruh Faxriddinovna.**
INSON KAPITALIGA INVESTITSIYALAR VA HUDUDIY IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK:
MOLIALASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI.....48
10. **Jumaniyazova Sharifa Rashidovna.**
TURISTIK MAHSULOTLAR BOZORIDA MARKETING STRATEGIYALARINI
RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....54
11. **Li Yang.**
EDIGITAL SILK ROAD AND SUSTAINABLE TOURISM: ANALYZING THE ADAPTATION
OF CHINESE DIGITAL PLATFORMS IN UZBEKISTAN.....58
12. **Sharipova Asaloy. Rudenko Inna Yurevna.**
THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN WATER RESOURCE
MANAGEMENT.....64

13. Турдиева Якитжан Хайитбаевна.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ СИСТЕМЫ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЁРСТВА (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН).....68

14. Djumaniyazov Farruxbek Abdulla o'g'li.

XORAZM VILOYATIDA IQLIM O'ZGARISHI VA INSTITUTIONAL OMILLARNING MINTAQAVIY BARQAROR EKOLOGIK-IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....72

TARIX

1. Дилафруз Ийманова Абдиманнобевна.

ЎЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ ДАВРИДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КАДРЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ, МОДДИЙ АҲВОЛИ: МУАММОЛАР ВА САБОҚЛАР (1925-1941 ЙИЛЛАР).....79

2. Ahmadjonova Inobat Baxodir qizi.

MOHENJO-DARO VA HARAPPA SIVILIZATSIYALARINING PAYDO BO'LISHI VA TARAQQIYOTI.....88

3. Otamuradova Roviyaon Olimboyevna. Joldasova Ozoda Ergash qizi.

MUSTAQILLIK YILLARIDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASH, VATANIMIZNING QADIMIY VA BOY TARIXINI O'RGANISH.....92

4. Saotboyev Rahmatjon Madamin o'g'li.

XORAZM VOHASIDA IBTIDOIY SAHNAVIY UNSURLAR VA MAROSIMIY TOMOSHALAR: IJTIMOIY-MADANIY VA TARIXIY ASOSLAR.....95

5. Саидов Шавкат Жумабаевич.

XX АСРНИНГ ХАЛҚАРО МАЙДОНДА ТАН ОЛИНИШИДА БОБООХУН САЛИМОВНИНГ ЎРНИ.....100

6. Salayev Umrbek Kadambayevich.

QUYI AMUDARYO HUDUDIDA TOSH VA NEOLIT DAVRLARIDA IJTIMOIY-IQTISODIY MUNOSABATLARNING SHAKLLANISHI.....106

7. Safarov Tolib Todjiyevich.

XIVA XONLIGIGA KO'CHIB KELGAN TURKMAN URUG'LARI HAQIDA AYRIM MA'LUMOTLAR.....111

8. Atadjanova Dilnoza Ganiyevna.

JANUBIY XORAZM HUDUDINING ARXEOLOGIK TADQIQOTLARDA O'RGANILISH TARIXI.....116

FILOLOGIYA

1. Xusainova Shaxnozabonu Ergashevna.

ABU RAYHON BERUNIYNING "OSOR UL-BOQIYA" ASARI VA UNING INGLIZ TILIGA TARJIMASIDA SHARQ RUHI HAMDA KONTEKSTUAL O'ZIGA XOSLIKNI SAQLASH..121

2. B.Q. Sapayeva.

O'ZBEK TILI GEMERONIMLARINING SHAKLLANISHI VA TARAQQIYOTI.....125

- 3. Sobirova Gulasal Zokir qizi.**
THEORETICAL APPROACH TO LINGUISTIC-COGNITIVE APPROACHES IN MODERN LINGUISTICS.....129
- 4. Mokhinur Murodova Azamat qizi.**
ABBREVIATION AND INTERNET SLANG USAGE AMONG MDIST STUDENTS IN VIDEO GAMES AND ONLINE CHATS.....136
- 5. Yusupova Soxiba Islombek qizi.**
INGLIZ VA O‘ZBEK BOLALAR SHE’R VA QO‘SHIQLARIDA EMOTSIONAL BO‘YOQDOR SO‘ZLAR.....143
- 6. Sarodbekov Sherzodbek Saforboyevich.**
BADII ASAR USLUBINI QAYTA TIKLASHDA MUTARJIM MAS’ULIYATI (E. HEMINGWAYNING “TO HAVE AND HAVE NOT” ASARI VA UNING TARJIMASAI MISOLIDA).....147

PEDAGOGIKA

- 1. Rajabov Shaxzodbek Baxrom o‘g‘li.**
UMUMIY PEDAGOGIK TAYYORGARLIK JARAYONIDA BO‘LAJAK MUSIQA O‘QITUVCHISINING BADIY MAHORATINI OSHIRISH.....153
- 2. Davletov Mayliboy Yusupovich.**
O‘ZBEK CHOLG‘U IJROCHILIGI TARIXINI O‘RGANISH ORQALI TALABALARNING MUSIQIY MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH JARAYONINING SAMARADORLIK DARAJASI.....161
- 3. Abdirimova Shoxsanam Xudayberganovna.**
VERIFIKATSIYA TAMOYILINING PEDAGOGIK JARAYONDAGI MOHIYATI.....166
- 4. Allamuratova Xurliman.**
TA'LIM KONSEPSIYASINING MOHIYATI VA METODIKADAGI O‘RNI.....170
- 5. Sharipov Allabergan Kamilovich.**
JISMONIY TARBIYA VA SPORT YO'NALISHI BITIRUVCHILARINING KASBIY-PEDAGOGIK TAYYORGARLIK DARAJASINI ISH BERUVCHILAR BAHOSIGA KO'RA TAHLIL QILISH: SO'ROVNOMA ASOSIDA EMPIRIK TADQIQOT.....176
- 6. Jammатов Jasurbek Sharipovich. Komilova Olima Allabergan qizi.**
TAYYORGARLIK DARAJASINI KROSS-FIT MASHG‘ULOTLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: DOLZARBLIK VA ISTIQBOLLAR.....183
- 7. Ким Татьяна Сергеевна.**
СТРАТЕГИИ ОБУЧЕНИЯ ИЕРОГЛИФИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКЕ В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ...189

PSIXOLOGIYA

- 1. Jumaniyazova Ilmira Kamiljanovna. Sobirova Xosiyat Rustambekova.**
BOSHLANG‘INCH SINIF O‘QUVCHILARNING XOTIRASINING NEYROPSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....195
- 2. Xashimova Sayyora Xolmuradovna.**
IMKONIYATI CHEKLANGAN BOLALARDA EMOTSIONAL ZO‘RIQISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....199
- 3. Allayarov Dilshod Raximboy o‘g‘li.**
ERKIN KURASHCHILARDA MUSOBAQA OLDI EMOTSIONAL HOLATLARINING MOTIVATSION JARAYONLARGA TA’SIRI.....203

S.M.Raximova-Mamun Universiteti
Iqtisodiyot kafedrasida dotsenti
Sadoqat8888mail.ru.
V. M. Baxtiyarova-Mamun Universiteti
Iqtisodiyot yo'nalishi 2-bosqich talabasi

RAQAMLI TRANSFORMATSIYALASHUV JARAYONIDA TIBBIY XIZMATLAR KO'RSATISHNI MOLİYALASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.20155812>

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot ishida mamlakatimizda sog'liqni saqlash sohasida xizmat ko'rsatuvchi korxonlarning moliyalashtirish ishlarini tashkil etishning huquqiy asoslari o'rganildi va ularning mamlakat tibbiy xizmatlar bozorini tashkil etishdagi shart-sharoitlari yoritildi.

Kalit so'zlar: tibbiy xizmat, elektron sog'liqni saqlash, moliyaviy vositalar, moliyaviy tashkilotlar.

Keys word: medical services, e-health, financial instruments, financial institutions.

Ключовая слова: медицинские услуги, электронное здравоохранение, финансовые инструменты, финансовые учреждения.

KIRISH. Mamlakatimizda aholi sog'ligini saqlash sohasi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasining eng muhim omillaridan hisoblanib, mamlakatda mehnat unumdorligining ajralmas qismi hisoblanadi. So'nggi yillarda texnologik taraqqiyot tibbiyotdagi muhim masalalarni hal qilayotgan bo'lsada, ko'plab davlatlarda nosog'lom turmush tarzi ko'plab insonlar hayotini qiyinlashtirmoqda.

Jahonda aholiga tibbiy xizmatlarni taqdim etishning integratsiyalashgan innovatsion ishonchli va samarali mexanizmlarini joriy etish jarayoni amalga oshmoqda[3]. Bugungi kundagi global sharoitda tibbiy xizmatlar tizimini zamonaviy raqamli texnologiyalaridan foydalanib, rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. JSST statistik ma'lumotlarga ko'ra, tibbiy xizmat ko'rsatish sifat darajasi va indeksi bo'yicha tibbiyot darajasi bo'yicha dunyo mamlakatlari reytingida Janubiy Koreya 83,40 foiz, Niderlandiya 81,08 foiz, Daniya 77,07 foiz, Germaniya 75,44 foiz, Norvegiya 74,66 foiz, Buyuk Britaniya 74,19 foiz, Isroil 74,05 foiz, AQSh 68,38 foiz, Singapur 69,61 foiz, Rossiya 56,77 foizni tashkil etadi[2].

JSST tahliliga ko'ra, aholi sog'ligiga ta'sir etuvchi muhim omillar orasida tibbiy ta'minot 10 foiz, irsiy omillar 15 foiz, atrof-muhitning ta'siri va holati 20 foizni tashkil etadi. Eng muhim omil sifatida aholining turmush tarzi (jismoniy faollik, ovqatlanish, zararli odatlar) uning sog'ligiga 55 foizgacha ta'sir ko'rsatishi o'rganilgan. Shu sababdan tibbiy xizmatlarni taqdim etishni rivojlantirishning optimal usullarini ishlab chiqish dolzarb masala bo'lib qolmoqda[1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAXLILI. Tibbiy xizmatlar bozorining rivojlanishi aholining tibbiy xizmatlardan foydalanish xususiyatlari va imkoniyatlari bilan bog'liq nazariy-uslubiy masalalariga xorijlik iqtisodchi olimlardan, J.K.Arrow, R.B.Saltman, J.Figeras, E.Pittasso

M.Saynor xizmatlar sohasida sog'liqni saqlash tizimi xususiyatlarining ayrim masalalari MDH lik olim Y.M.Komarov, Y.M.Belyaev, E.M.Cherenko, V.Taranova, R.M.Shagiixmetovlar ilmiy ishlarida tadqiq etiladi[3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI. Tadqiqot jarayonida analiz va sintez, tizimli va qiyosiy taxlil, sotsiologik so'rovnoma natijalari, muallif tomonidan ishlab chiqilgan SWOT-taxlil usullardan foydalanildi. Natijada tibbiy xizmatlar ko'rsatishning zamonaviy usuli sog'liqni saqlash xizmatlarini tashkil etishning yangi elektron platformalar orqali tashkil etish mexanizmlarini tadqiq qilish orqali tibbiy xizmatlarning samaradorligi va uning zarurligi asoslandi. O'zbekiston Respublikasida tibbiy xizmatlarini ko'rsatish tizimini takomillashtirish va ushbu xizmatlar samaradorligi turlari tasniflandi va o'rganildi.

TAXLIL VA NATIJALAR. Jahonda aholini sog'ligini saqlashda tibbiy xizmatlarni taqdim etishning zamonaviy texnologik asoslarini kuchaytirish, unda pullik tibbiy xizmatlardan keng foydalanish, iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida global nuqtai nazardan tibbiy xizmatlarni taqdim etishni iqtisodiy tahlillar asosida modellashtirishning huquqiy asoslarini yaratish bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borilmoqda. Hududlarda sifatli tibbiy xizmatlarni taqdim etishda davlat tomonidan amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar bilan birga, tibbiy xizmatlarni raqamlashtirishni rivojlantirish muhim hisoblanadi[2].

Yangi O'zbekistonda tibbiy xizmatlarni taqdim etuvchi muassasalar faoliyatini raqamlashtirish asosida boshqarish tizimini takomillashtirish natijada aholiga birlamchi tibbiy xizmatlarni taqdim etishning sifatini ta'minlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Mamlakatimizda sog'liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo'yicha, xizmatlar sohasida aynan sog'liqni saqlash tizimini boshqarish va rejalashtirish, sog'liqni saqlash sohasida zamonaviy xalqaro amaliyotga mos kelishini ta'minlash aholiga tibbiy yordam ko'rsatishning turli darajalari va bosqichlari, salomatlikni tiklash sog'liqni saqlash tizimi tashkilotchilari va boshqaruv xodimlarini tayyorlashning istiqbollari prognozlashtirish, elektron sog'liqni saqlash sohasida yagona standartlarni joriy qilish, tibbiy xizmatning integratsiyasini va samarali boshqarilishini ta'minlaydigan zamonaviy dasturiy mahsulotlar joriy etish masalalarini ilgari surmoqda[2].

“2019-2025-yillarda O'zbekiston Respublikasining sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish konsepsiyasi” da jahon sog'liqni saqlash tashkilotining Xalqaro standartlari va tavsiyalarini joriy qilgan holda, tarmoqni kompleks huquqiy tartibga solishni ta'minlash maqsadida sog'liqni saqlashning birlamchi va ikkilamchi darajadagi, tez tibbiy yordam tibbiyot muassasalarining samarali integratsiyasini ta'minlash uchun sog'liqni saqlashning tuman bo'g'inini isloh qilish kabi ustuvor vazifalar belgilab olindi.

Hozirgi vaqtda sog'liqni saqlashning keng ko'lamli tizimlarini, yaxlit korporativ tuzilmalar va kichik biznes kabi tibbiyot tashkilotlarini, aholiga tibbiy yordam ko'rsatishning biotibbiyot tizimlari va ilg'or texnologiyalarini rivojlantirishni boshqarish yangi bosqichlarga ko'tarilmoqda. Mamlakat iqtisodiyotida ustuvor yo'nalish sifatida uning farovonligi, hayot davomiyligi va sifatini yaxshilash muhim ahamiyatga ega. Aholini sog'lom, faol, to'laqonli hayotning davomiyligini oshirish uchun, mamlakatimizda tibbiy xizmatlar tizimi, poliklinika va shifoxonalar, shuningdek, tibbiy xizmatlar tashkilotlarining rivoji va tibbiy xizmatlar sifati samarali tashkil etilishi kerak. Buning uchun, tibbiy xizmatlari ko'rsatish korxonalarini xarajatlarini hisobga olish va hisobot yagona tizimini yaratishdan boshlash kerak, bu haqiqatan ham pulning qayerga sarflanayotganini va hisob-kitoblarni tushunishga imkon beradi. Tibbiy xizmatlarning real qiymatidan va tibbiyot muassasalarining haqiqiy xarajatlaridan kelib chiqqan holda amalga oshirilishi lozim. Bugungi kunda tibbiy xizmatlarni malakali va sifatli amalga oshirish, xizmat ko'rsatadigan tibbiy xizmatlar muassasalari, asosan budjet poliklinikalari, shifoxonalar, savdo tibbiyot markazlari oldida raqamlashtirishni kechiktirilishi kabi zarur bo'lgan muammolar yuzaga kelmoqda.

Iqtisodiyotni raqamlashtirish, tibbiy xizmatlar ko'rsatishni raqamli transformatsiya jarayoniga moslashtirish, telemeditsina, “onlayn” murojaatlar, tibbiy xizmatlar muassasalarini raqamlashtirish bilan bog'liq amaliy jarayonlarni tashkil etish dolzarb masala sifatida qolmoqda. Yuqoridagi masalalarni hisobga olgan holda, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining sog'liqni saqlash

sohasida ixtisoslashtirilgan tibbiy yordam ko'rsatish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida Qarori qabul qilindi. Qarorda quyidagilar asosiy vazifalar belgilab olindi:

Sog'liqni saqlash tizimida respublikada sog'liqni saqlash sohasi va aholiga tibbiy xizmat ko'rsatish tamoyillarini takomillashtirish orqali sohani isloh qilishni izchil davom ettirish maqsadida hukumat farmoni qabul qilindi.

Sog'liqni saqlash tizimini eng ilg'or xorijiy tajriba asosida isloh qilish, aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, birlamchi tibbiy-sanitariya yordam ko'rsatishning zamonaviy tizimini shakllantirish, sohaga yangi boshqaruv tamoyillarini joriy qilish asosiy maqsad hisoblanadi.

Farmonga ko'ra, aholiga tibbiy xizmatlar Davlat budjeti mablag'lari hisobidan qoplanadigan tibbiy yordamning kafolatlangan doirasida oilaviy shifokor yoki tibbiyot brigadasining yo'llanmasi asosida bepul ko'rsatish, kafolatlangan paketga kiritilmagan qo'shimcha tibbiy yordam hamda oilaviy shifokor yoki tibbiyot brigadasi yo'llanmasi mavjud bo'lmasdan to'g'ridan-to'g'ri murojaat qilgan fuqarolarga tibbiy yordam pullik asosda ko'rsatish yo'nalishlari belgilangan. Tibbiy xizmatlarni zamon talablariga moslashtirish maqsadida, O'zbekiston Respublikasi va "KfW" banki (Germaniya Federativ Respublikasi) o'rtasida tuzilgan bitimlar asosida "Raqamli sog'liqni saqlash islohotlarini qo'llab-quvvatlash" loyihasi doirasida tibbiy xizmatlarni ko'rsatuvchi korxonlarga zaruriy axborot-kommunikatsiya jihozlari bilan ta'minlash, "Elektron sog'liqni saqlash" axborot tizimini tajriba-sinov loyihasi talablariga moslashtirish ahamiyatli hisoblanadi.

XULOSA. Fikrimizcha, dunyo mamlakatlarida tibbiy xizmatlarning bozor mexanizmlarini turlicha. Xususan, sog'liqni saqlashni rivojlantirishning bozor kon'yunkturasiga yo'naltirilgan yangi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini shakllantirish, sog'liqni saqlash sohasiga raqamli texnologiyalarni kiritish, bozor sub'yektlari o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimlari, to'lov usullari, sifat menejmenti tizimlarini joriy etish samara beradi deb qaraladi va ularni O'zbekistonda sog'liqni saqlash tizimida samarali qo'llash jiddiy o'zgarishlar, pullik tibbiy xizmatlar bozorini kengaytirish, raqamli sog'liqni saqlash mexanizmlarini tashkil etish bilan bog'liq, chunki raqobat bo'lgan joyda ko'rsatiladigan tibbiy xizmatlarning miqdori ham, sifati ham oshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Kennet J. Arrow Uncertainty and the welfare economics of medical care. Economics and social factors/press. 1962. R. B. Saltman, J. Figeras/ published by the World Health Organization regional office for Europe in 1997 the title European Health care reform/№72. E. Pittacco Health insurance basic actuarial models/ www//springer/.com.series/7879. M. Caynor. The industrial organization of health care market. <http://www.wber.org/paper/w19800>. Cambridge. 2014.

2. Nber working paper series the industrial organization of health care markets Martin Gaynor Kate Ho Robert Town Working Paper 19800 <http://www.nber.org/papers/w19800> National bureau of economic research 1050 Massachusetts Avenue Cambridge, MA 02138 January 2014

3. S. M. Raximova Tibbiy xizmatlar bozori rivojlanishining tashkiliy- iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish mavzusidagi 08.00.05 - Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti ixtisosligi bo'yicha dissertatsiyasi library.ziyounet.uz/uz/book/125536. 2023 3333333

4. Алексей А. Экономический факультет Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, Российская Федерация, Москва, Ленинские горы, дом 1, строение <https://www.econ.msu.ru> Обзор исследований экономических эффектов внедрения... телемедицинских технологий.

«MAMUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].